

DE AVONDBODE,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

voor Staatskunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

NEDERLANDEN.

21 Mei. Aan de leden der beide Kamers van de Staten-Generaal is gisteren rondgeleed de navolgende Memorie tot beantwoording der vragen, nader gevallen in de Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens de op den 18 Maart 1840 aangeboden zeven ontwerpen van wet, houdende wijzigingen der Grondwet, in verband met de Memorie van beantwoording.

ONTWERP I. De wijzigingen van sommige artikelen der Grondwet, bij dit ontwerp voorgesteld, zijn door vele afdeelingen geoordeeld zich ook te moeten strekken tot art. 130, 131, 132, 133, 152 en 154 der Grondwet, met het effect, dat de inrigting der provinciale, stedelijke en plattelands-afdeelingen, en mitsdien het getal der leden van de provinciale vergaderingen, evenredigheid der onderscheiden standen in dezelve; de wijze van verkiezing uit den stedelijke stand, enz., door de wet zouden behoorren te worden bepaald; en gezamenlijk door de door den Koning goedgekeurde reglementen, in dier voege, dat die geheele inrigting zoude gebragt moeten worden onder het gebied der gewone wetgeving.

De afdeelingen der Grondwet, die de voorgaande Memorie van beantwoording zijn de gronden opgegeven, op welke de Regering vermeent, dat niet verder kan gegaan worden, en dat het ontwerp medebrengt, en zij oordeelt daarbij te mogen volharderen, dat de Grondwet niet zoude worden veranderd, en dat de Grondwet vastgesteld en ten gevolge van welke alles wat tot die Grondwet betrekkelijk is, gesteld is buiten het bereik der gewone wetgeving.

De afdeelingen der Grondwet, die de voorgaande Memorie van beantwoording zijn de gronden opgegeven, op welke de Regering vermeent, dat niet verder kan gegaan worden, en dat het ontwerp medebrengt, en zij oordeelt daarbij te mogen volharderen, dat de Grondwet niet zoude worden veranderd, en dat de Grondwet vastgesteld en ten gevolge van welke alles wat tot die Grondwet betrekkelijk is, gesteld is buiten het bereik der gewone wetgeving.

De afdeelingen der Grondwet, die de voorgaande Memorie van beantwoording zijn de gronden opgegeven, op welke de Regering vermeent, dat niet verder kan gegaan worden, en dat het ontwerp medebrengt, en zij oordeelt daarbij te mogen volharderen, dat de Grondwet niet zoude worden veranderd, en dat de Grondwet vastgesteld en ten gevolge van welke alles wat tot die Grondwet betrekkelijk is, gesteld is buiten het bereik der gewone wetgeving.

ONTWERP II. De aanspraak van den minister van Financien, bij het ontwerp van de ontwerpen van wetten voor de buitengewone begroting van 1840, en de gewone tienjarige begroting, aanvangende met 1830, naar de meening der Regering, al het mogelijke licht over het ontwerp te werpen, tot welke regeling het aan de Staten-Generaal aangeboden ontwerp, naar de Koning's gedaante, op de eldfe bladzijde van dat staatsstuk te zien, en welke ten allen overvloede bij deze op nieuw wordt bevestigd en bevestigd, moet allen twijfel en onzekerheid geheel doen verdwijnen, zoo als de afdeelingen der Grondwet, als aan zijnen wettigen opdragte, ten gevolge der aan de Staten-Generaal bekend gemaakte handelingswijzen der domeinen, voor het inkomen der kroon uit 's Rijks schattingen, moeten worden uitgekeerd.

De afdeelingen der Grondwet, die de voorgaande Memorie van beantwoording zijn de gronden opgegeven, op welke de Regering vermeent, dat niet verder kan gegaan worden, en dat het ontwerp medebrengt, en zij oordeelt daarbij te mogen volharderen, dat de Grondwet niet zoude worden veranderd, en dat de Grondwet vastgesteld en ten gevolge van welke alles wat tot die Grondwet betrekkelijk is, gesteld is buiten het bereik der gewone wetgeving.

De afdeelingen der Grondwet, die de voorgaande Memorie van beantwoording zijn de gronden opgegeven, op welke de Regering vermeent, dat niet verder kan gegaan worden, en dat het ontwerp medebrengt, en zij oordeelt daarbij te mogen volharderen, dat de Grondwet niet zoude worden veranderd, en dat de Grondwet vastgesteld en ten gevolge van welke alles wat tot die Grondwet betrekkelijk is, gesteld is buiten het bereik der gewone wetgeving.

ONTWERP III. Vermits de antwoorden der Regering op de vroegere aan-

merkingen der afdeelingen omtrent het wets-ontwerp n°. III, door vele leden voldoende geacht worden, zal het genoegzaam zijn, nader aan te toonen, dat de stukken, bestemd om volgens de nieuwe slotbepaling van art. 60, jaarlijks aan de Staten-Generaal te worden medegedeeld, geschikt zijn tot het geven van de meest mogelijke zekerheid omtrent de wezenlijke uitkomsten van het geldelijk beheer der Koloniën.

De eerste mededeeling, uit kracht der onderwerpelijke bijvoeging, aan de Staten-Generaal te doen, zal, voor zoo veel betreft de berekening van het beschikbaar batig slot, bestaan in de opstelling der volgende gegevens:

a. Restanten der producten, onder bewaring der Nederlandsche Handels-Maatschappij, aanwag op den eersten Januarij van het dienstjaar, hetwelk door de beschikbaarstelling zal worden gebaat; en

b. Berekenende raming der producten, in den loop van hetzelfde dienstjaar uit Oost-Indië verwacht wordende, voor de najaars-verkopen van dat jaar, en mitsdien in den loop van hetzelfde verkoopjaar.

Van de totale waarde dezer producten, berekend volgens de prijzen van den dag, vervolgens afgetrokken zijnde,

c. De onderscheidene betalingen, blijkens den algemeenen staat van ontvangsten en uitgaven, voor rekening der Koloniën in het Moederland te doen, en

d. De betalingen, reeds bij de wet op het Oost-Indische excident aange-

wezen; zoo zal het verschil aantoonen het eerste beschikbare saldo, welks bestemming bij de wet zal worden aangewezen.

In het tweede jaar zal de te doene mededeeling moeten aanvangen met een antooning, of en in hoe verre het in de vorige zitting opgegeven vermoedelijk batig slot zich heeft verwezenlijkt, welks antooning zal in zich sluiten een vergelijkende opgave van hoeveelheden en prijzen.

Wijst die vergelijking een overschot aan, dan wordt hetzelfde gevraagd bij de som, van welker beschikbaarstelling alsdan op nieuw de rede zal zijn. — Is de uitkomst daarentegen onvoordeelig, dan heeft het tegenovergestelde plaats. — Deze uitkomst vervolgen in verband gebragt wordende met een herhalend der operaties hierboven sub a, b, c en d aangeduid, zoo zal daardoor niet alleen aangewezen zijn, welk batig slot in het tweede tijdvak waarschijnlijk zal beschikbaar zijn, maar zullen tevens de wezenlijke uitkomsten van het verloop van tijdvak in een helder daglicht worden gesteld.

Op deze wijze zal jaar tot jaar voortgegaan, en de Staten-Generaal zal in het best een antooning van volledige antooningen, die in verband tot de jaarlijks over te leggen staten van ontvangsten en uitgaven (begrotingen), zullen voldoen aan al de vereischten van duidelijkheid en zekerheid.

Uit het bovenstaande laat zich afleiden, dat de door de Regering voorgestelde redactie, welke, in verband met de gegeven ophelderingen, bepaaldelijk den gang der zaak uitdrukt, als de meest doelmatige beschouwd kan worden.

De volgende antwoorden zijn toepasselijk op zoodanige nadere aanmerkingen, als door het bovenstaande niet of niet genoegzaam zijn toegelicht.

De overlegging der in Indië afgesloten rekeningen, tusschen welke en het saldo in beredensalaging, er steeds een gaping van minstens drie jaren zou bestaan, wordt nog geoordeeld zonder nut te zijn.

Wanneer de overgelegde staten aanmerkelijke verschillen opleveren, met die van vroegere jaren, hetzij in den vorm, hetzij in het wezen der zaak, zullen die verschillen behoorlijk worden toegelicht.

De staten van ontvangsten en uitgaven in de West-Indische Koloniën zullen evenzeer worden overgelegd als die der Oost-Indische Bezittingen; wordende het te kort der West-Indische administratie gedeelt uit de Oost-Indische inkomsten, en zijnde de staten, die dat te kort aantoonen, mitsdien eigenaardige bijlagen van de staten, den staat der Oost-Indische geldmiddelen aantoonende.

ONTWERP IV. De Regering had gewenscht, dat aan de besteding der staatsinkomsten, zoodanig als dezelve bij het vierde artikel van dit ontwerp is voorgedragen, een meer algemeene goedkeuring in de afdeelingen had mogen te beurt vallen, en blijft nog steeds overtuigd van de hooge nuttigheid van zoodanige bepaling, op de gronden bij de vorige pro memoria aangevoerd.

Door den, in sommige afdeelingen ter sprake gebragten, en door velen aannemelijk geachten, middenweg, om de staatsinkomsten telkens, gelijktijdig met de uitgaven, voor twee jaren vast te stellen, zal het groote

doel, dat zich de Regering in het belang van de staatsinkomsten van het Rijk en van den rijkdom ophef der middelen had voorgesteld, met minder zekerheid bereikt worden; maar zij meent niettemin tot die toernadering te kunnen overgaan: dien ten gevolge zal het vierde artikel van het ontwerp door het navolgende vervangen worden; en is de Secretaris van Staat gemagtigd, die verandering op het oorspronkelijk stuk te waarmaken:

«ART. 4. De staatsinkomsten worden tevens voor gelijken tijd van twee jaren bij de wet geregeld, en blijven, eenmaal vastgesteld zijnde, gedurende dien tijd voortduren, ten ware inmiddels in dezelve door eene nieuwe wet veranderingen gemaakt mogten worden.»

ONTWERP VII. Na overweging van hetgeen in de processen-verbaal der afdeelingen voorkomt, met betrekking tot het ontwerp der defensie, meent de Regering het er voor te moeten houden, dat eene groote meerderheid der leden zich verklaard heeft voor de redactie der artikelen in de nota B. der tweede afdeeling voorgedragen, en ten gevolge hiervan zal een geheel nieuw ontwerp van wet worden aangeboden, ter vervanging van het ontwerp N°. VII.

Men heeft echter bij dat ontwerp eene verandering in het bij de nota B. voorgestelde noodzakelijk geoordeeld, door, namelijk, in art. 6 van het nieuwe ontwerp weg te laten de woorden: voor tijden van gevaar of oorlog.

De stedelijke schutterijen toch, zoo als die thans bestaan, kunnen niet gemist worden, terwijl men uit de bovenstaande woorden misschien het gevolg zou kunnen trekken, dat in tijd van rust en vrede de schutterijen in het geheel niet zouden behoeven te bestaan; daar voor het overige deze materie der schutterijen verder bij de wet zal worden geregeld, zal daarbij tegen alle mislukking kunnen worden gewaakt.

In art. 7 van het nieuw ontwerp is, om aan gemaakte bedenkingen te gemoet te komen, het art. 210 der tegenwoordige Grondwet behouden.

Zoo als de wet N°. VII thans is ontworpen, is bij dezelve even weinig de rede van eene zee-milicie, als zulks het geval is in eenig artikel der Grondwet; en de Regering oordeelt dus, dat alle beschouwingen over dat onderwerp thans geheel kunnen worden ter zijde gesteld.

Men heeft in eene afdeeling verlangd, dat de tijd der dienstplichtigheid grondwettig bepaald en niet van de wet afhankelijk zoude gemaakt worden; maar de Regering is van oordeel, dat dit onderwerp, even als zoo vele andere door de wet moet worden geregeld en vastgesteld, dewijl de ondervinding heeft geleerd, dat er zich omstandigheden kunnen voordoen, waarin een positief grondwettig voorschrift van dien aard zeer nadeelig zou kunnen werken op de numerieke strijdkracht van het leger.

De Regering blijft overigens met de vroegere belangstelling het oog houden op de nota's, respectievelijk gevraagd bij de processen-verbaal der vierde en vijfde afdeelingen; maar vermeent, dat het daarin voorkomende in het algemeen bij de speciale wetten behoort; het denkbeeld intusschen, om voor eene bepaalde aan het Gouvernement te betalen som, zich van de dienst vrij te koopen, wordt voorhands zeer nuttig geoordeeld, omdat het remplacement alsdan zou kunnen worden afgeschaft.

— Men schrijft ons uit Groningen, onder dagteekening van den 19 dezer, het volgende:

De justitie heeft in den afgelopen nacht drie personen, waaronder zich J. H. Bolt, drukker en uitgever van den *Tolk der Vrijheid*, bevindt, in hechtenis doen nemen, terwijl zij, naar men zegt, in het openbaar, in eene wafelkraam, verregaande uitdrukkingen bezigten tegen de Regering en het openbaar gezag. De heeren officier van justitie en commissaris waren in persoon bij de arrestatie tegenwoordig. Men hoopt, dat deze maatregel paal en perk zal stellen aan de losbandigheid, die sedert kort bij sommigen alhier wordt opgemerkt, maar bij de goede ingezetenen geen' weerklink vindt. — De gearresteerden hebben in den loop van den dag scherpe verhooren voor den regter-commissaris ondergaan; verdere bijzonderheden zijn nog niet bekend geworden.

— Men schrijft ons, dat Z. M. heeft benoemd tot liniecontroleur te Oldenzaal (Overijssel), Jonkbr. J. J. Boreel van Nauregault, tot dus verre liniecontroleur te Hardenberg, en in diens plaats te Hardenberg, den heer W. C. van Rijn, tot dus verre ontvanger te IJsselmuiden.

— Aan berigten uit Curaçao, die tot 7 Maart jl. loopen, ontleenen wij het volgende:

Met het einde des vorigen jaars is alhier, in naam des Koning's, eene pu-

MENSCHELIJK.

ANDREAS VESALIUS.

(Naar het Franssch.)

II.

Van reeds laat, en sedert lang bleven de straten van Madrid zonder beweging, toen twee mannen voor het huis des geneesheeren stil hielden. De een, een man van middelbare leeftijd, met een groot voorwerp. Zij openden de deur, en toen zij binnen waren, zijns weder digt. «Gij dank den Hemel, dat wij behouden zijn!» riep VESALIUS, «ik dank den Hemel, voor de dienst, die gij mij hebt gedaan! Heb dank, waarde INIGO, voor de dienst, die gij mij hebt gedaan! Hebt dank, geloof ik, dat ik nimmer met dien kostbaren last van mijn zijde gekomen. Maar zeg mij, heb ik u niet met jeugdige vuur en met eenen anderen man, dien zij in het duister niet herkennen, een welken gedaante hun zonderling en vreemd was voorgekomen. — Indien SILVIUS ons de avond had gezien, zou hij ongetwijfeld hebben herkend: *Vesalius non esse, sed Vesanius*. Help mij nu nog in veiligheid brengen, en dan geef ik u uwe gansche vrijheid.»

«Gef u niet te veel zorgen, die dikwijls tot fruitkamer diende, en die nu tot eenen kelder is veranderd, sloot de arts zorgzaam de deur en stak den sleutel bij zich.

Neen, ik denk, dat de doctor den domheer op diest heeft gesteld, en dat de eerwaarde hem een of ander reukboek of wild zwijn uit zijne spijkamer ten geschenke zal hebben gegeven.

«Maar, dat zou de *Senor* immers niet zelf hier heen dragen?»

«Gij weet zoo goed als ik, *Duegna*, dat de doctoren allen smulgasten zijn. En mogelijk heeft een onzer cliënten een damhart of zoo iets van dien aard in het Prado gestroopt en het den doctor niet over dag durven brengen. Dit zal zeker voor het bruiloftsmaal bestemd zijn.»

«Ik houd vol, dat het kleedingstukken zijn.»

«Ik wed, dat het wildbraad is.»

«Zoo, laat ons het onderzoeken.»

PEREZ en de *Duegna* naderden de deur der benedenzaal: die deur was, zoo als men weet, gesloten.

«Ik kan niets onderscheiden,» zeiden zij, de een na de andere door het sleutelgat starende.

«Belooft mij nooit een woord hiervan te zeggen,» zeide DOROTHEA; «ik weet wel anderen sleutel, die op deze deur past.»

«Ik wilde u dat juist voorstellen, want ik heb dien sleutel wel honderd malen gebruikt om vruchten uit de zaal te» hij aarzelde.

«Te stelen» hernam de *Duegna*, «zeg maar zoo als het is.»

Zij opende de deur, en ligte het doek op, waarin het geheimzinnige voorwerp was gewikkeld.

«*Santa Virgen!*» schreeuwde de *Duegna*, en het licht ontviel harer bevende hand. «*Santa Virgen!* de gehangene! het is de gehangene! ...»

III.

Reeds sinds twee maanden was SILVIA Don INIGO's gemalin, toen DOROTHEA, op zekerden dag zich naar de mis begevende, door twee dienaren der H. Inquisitie werd aangesproken, die haar gelastten hen naar de vroeselijke vierschaar te volgen. Zij werd in een vertrek geleid, waar den gedaagde allerzijds op de muren des zinspreuk toedreigde: «*Erugo Domine et judica causam tuam!*» —

Zij zag er wezens in het wit gekleed, maar wier hoofden, schouders en gelaat geheel door eene zwarte kap onzichtbaar was. Twee gaten vervingen de plaats der oogen. Een hunner was op een' boogden stoel gezeten dan de

overigen. Nederwaarts van hem zat een ander voor eene tafel; deze hield steeds de pen gereed, om alle woorden, die zouden worden gezegd, en soms ook die, welke niet werden gezegd, neder te schrijven.

«Uwe namen?» vroeg de opperste aan DOROTHEA.

«*Ave Maria purissima, sin peccato concebida*,» antwoordde de oude.

«Hebt medelijden met mij, genadige heeren! *San Pedro! San Pablo!* bidt voor mij.»

«Uwe namen! ...» sprak de andere somber en gebiedend.

«H. Maagd! ik durf ze wel zeggen, geloof mij, *senores*, het zijn oud-Christelijke namen, waarop gij niets zult hebben aan te merken, daar ben ik van overtuigd....»

«Voor de laatste maal, uwe namen! ...» hernam de voorzitter, maar op een' toon, die de *Duegna* deed ijzen. Zij antwoordde bevende:

«URRACA — SANCHE — DOROTHEA CANILLA, uit het dorp *Leganis*, vermaard om zijne anjelieren, zoo als u gewis bekend is....»

«De namen uwer ouders!»

«Mijn vader was SANCHE — PEREZ CANILLA, een tuinman van beroep, mijne moeder heette LEONORE ARENAL, om u te dienen, genadige *Senores*.»

Daarop zette de griffier een kruis boven aan de pagina, en schreef zijn proces-verbaal in deze bewoordingen.

«Voor ons, inquisiteur ter vervolging der kettersche verdorvenheid en der afvalligheid, is verschenen: URRACA, SANCHE, DOROTHEA CANILLA, dewelke gezegd heeft getuigenis voor ons te komen afleggen ter glorie Gods, ter zuivering van haar geweten, en ter nakoming van de raadgevingen haars biechtvaders, die haar heeft vermaand de H. Inquisitie bekend te maken met al hetgene zij, URRACA, SANCHE, DOROTHEA CANILLA, wist, vermoedde of giste omtrent de verdoemelijke hebbeligheden en de dwivelsche kunstgrepen van haren meester ANDREAS VESALIUS. Zij dan, in gezonde te werk gaande, heeft verklaard, dat gezegde ANDREAS VESALIUS iederen dag des Heeren ontheligt door de verbeestelijkste lijkschendingen, om te geraken tot de opsporing van den zoogenoemden steen der wijzen, en ter verkrijging van andere heilsche tooverkennis: dat hij onder andere gruweldaden aan de galg der menscheijke gerechtigheid heeft ontfond het lijk van den bakker THOMAS SAMUDIZ, om zijne misdaden door 's Koning's vreeschaar met de koorde gestraft.»

blatie afgekondigd, waarbij, uit overweging, dat het in het vereenigde belang der bevolking van Aruba en van het gouvernement tevens wordt geacht te zijn, om bij de op handen zijnde wettige overdracht van de in bezit zijnde gronden aldaar, een maatregel vast te stellen, waardoor het geheel of althans te veel uitkappen van het aldaar groeiend verf- of Brazilie-hout worde tegengegaan, en vermits de gezegde houtsoort voornamelijk groeiende is op de overblijvende 's Rijks gronden, terwijl slechts hier en daar een boom, bij wijze van uitzondering, op de nu aan particulieren af te stane gronden moge gevonden worden, wordt bepaald, dat, alvorens de concessie-brieven van gronden aan de belanghebbenden te Aruba uit te reiken, het noodig geacht en goedgevonden is te verklaren: dat het wettiglijk overdragen van den grond niet moet verstaan worden eenige inbreuk te maken op de voortdurend van het regt, dat het gouvernement tot dus verre op al het te Aruba groeiend verf- of Brazilie-hout heeft gehad en bezeten en alzoo nog blijft bezitten op dat hout, voorkomende op zoodanige gronden aldaar, welke nu of voortaan aan particulieren zullen overgedragen worden, ten einde de gezegde houtsoort ook in den vervolge bij uitsluiting — en met verbod aan elk een' iegelijk, om hetzelfde op te koop en daarin handel te drijven — in ontvang te nemen, tegen betaling van zoodanige waarde, als op het kappen en leveren van dat hout ter bestemde plaats, in tijd en wijze door het bestuur dezer kolonie moge vastgesteld worden.

Eene andere publicatie, den 24 Februarij dezes jaars verschenen, behelst hetgeen volgt:

1°. Dat bij een opzettelijk onderzoek, in den jare 1827 op last van den toenmaligen gouverneur dezer kolonie gedaan, omtrent eenige in bezit zijnde stukken lands, waarvan geene regtmate bewezen van eigendom konden worden voortgebracht en overgelegd, het alstoen tevens gebleken is, dat een groot aantal personen, op publieke gronden hunne woningen gevestigd hebbende, van jaren herwaarts gewoon waren, daarvan gedeelten met mais en andere saaiengewassen te bebouwen, en de vruchten van hunnen arbeid in te oogsten.

2°. Dat, hoe onwettig deze daad ook moge zijn, de stand van zaken het nu niet toelaat om op het door toegenueheid van vorige besturen daargestelde terug te komen, en bij tegenovergestelden maatregel een groot geveelte der bevolking van de bevolking van de publieke gronden, waarop zij woonachtig zijn, te verdrijven, en alzoo van het voortdurende genot van hunnen handarbeid in te oogsten.

3°. Dat wat betreft het wel eens gevolgde stelsel, dat het maistroo, na gedane oogst, op de velden moet blijven staan, om te struiken tot voedsel van het daarop grazende vee, aankomende den eigenaren van onwilligende plantingen, hetzelfde verdient vernietigd te worden, als zijnde zoowel niet het algemeen, als met het bijzondere belang en de billijkheid tevens strijdig, vermits het bedoelde stroo in diervoerge grootendeels nuttelos verdoort en vertaard wordt; terwijl daarentegen een gepaste voorzorg gebiedt, om kust voor het vee in te zamelen en te bewaren, en het overigens onbillijk zoude zijn dat dordend degenen eigendom op den grond kunnen doen gelden, die vee zouden laten grazen op het maistroo, dat door de nijverheid van anderen daarop is voortgesproten, en alzoo, in den waren zin genomen, zouden nadien te gene niet door hen gezaaid wordt;

Zoo is het, dat goedgevonden en verstaan is, in afwachting van bevelen van hooger hand, omtrent den voorgestelden maatregel, wegens den afstand in eigendom van de gronden, die nu precar bezeten of bebouwd worden, te gedogen, gelijk gedoogd wordt bij deze: dat zoodanige personen uit de min gegode klasse der ingezetenen, die gewoon zijn gedeelten van den publieken grond te bebouwen, daarmede ongestoord kunnen voortgaan en tevens van het door hen gezaaide de vruchten kunnen inoogsten tot aan den wortel toe; begerende wij echter, dat aan het verder bezetten en innemen van publieke gronden paal en perk gesteld worde, met last en bevel mitsdien bij deze aan alle autoriteiten, dien zulks eenigermate zoude mogen aangaan en inzonderheid aan de respective Districtmeesters op dit eiland, om daartegen strietlijc te waken, zoo mede tegen het opbouwen of oprigten van woningen en h't daarstellen van heggens of andersoortige afpalingen en omtuiningen, en om, bij ontdekking van het een of ander, daarvan onmiddellijk aan het Bestuur dezer kolonie kennis te geven, ten einde tegen de overtreders in deze te kunnen laten procederen, als schuldig aan landdieverij en ongeoorloofde handelingen, terwijl, bij eenige onverhoopde toegenueheid of nalatigheid in deze door de bedoelde autoriteiten, dezelve daarvoor verantwoordelijk zullen gesteld worden.

Bij een besluit van 27 Februarij, is kennis gegeven, dat de heer Herman van der Meulen, als lid van den kolonialen raad eervol ontslagen, door den heer Nicolaus Rojer vervangen is, en onder de titulatuur van honorair lid diens raads belast blijft met het presidium der commissie van toezigt over de wees-, onbeheerde en desolate boedel-kamer op dit eiland.

In den loop van Februarij, heeft de gezaghebber, de heer R. F. van Raders, eerst het eiland Aruba, en vervolgens Bonaire bezocht.

Den 26 is Zr. Ms. korvet *Amphitrite*, kapitein H. F. Tengbergen, van Suriname, over Barbados en Martinique hier aangekomen; als passagier bevond zich aan boord de heer J. Ph. Bosch, administrateur van de Financien dezer kolonie.

's GRAVENHAGE 20 Mei. Gisteren en heden hebben de afdeelingen van de Tweede Kamer zich bezig gehouden met het onderzoek van het laatste stuk aan haar aangeboden ontwerp van wet, betreffende de ministerieel verantwoordelijkheid. Naar men verneemt, zijn de gevoelens der leden over dat ontwerp zeer uiteenlopende. Aan de ene zijde ondervindt het opnemen van dit beginsel in onze Staatsinstellingen nog bij sommigen groten tegenstand. Anderen daarentegen beschouwen zoodaange verantwoordelijkheid, als voorgedragen is, onbeduidend en onbetekenend, en verlangen ook hier te lande ingevoerd te zien een verantwoordelijk Ministerie, met het daaraan verbonden regt des Konings om de Tweede Kamer te kunnen onthouden, en met bijvoeging der regtsreeksche verkiezingen. Weder anderen beschouwen de redactie van de voorgedragte onaanneemelijk. Slechts enkelen hebben zich met het ontwerp, zoo als het was liggende, kunnen vereenigen.

De afdeelingen hebben zich heden nog bezig gehouden met het onderzoek van de nieuwe ontwerpen van wet, houdende het eerste boek van het wetboek van strafregt. Na afloop van dat onderzoek zullen zij zich morgen of overmorgen bezig houden met de overweging van de bij de Kamer ingekomen

nadere antwoorden op de nadere bedenkingen, welke tegen de zeven ontwerpen van wet tot herziening der Grondwet gemaakt zijn.

Men verneemt, dat het Z. M. den Keizer van Rusland behaagd heeft, den baron van Maltitz, tot dusverre gewoon staatsraad, te verheffen tot bijzondere staatsraad, welke titel in Rusland gelijk staat met den rang van luitenant-generaal.

DORDRECHT 20 Mei. Naar men verneemt, is te 's Hertogenbosch eene reedery opgericht voor de vaart op Oost-Indië, en zal eerstdaags alhier op de scheepstimmerwerf van den heer van Timmen voor rekening der reedery de kiel worden gelegd van een fregatschip, hetwelk den naam zal dragen van *Stad 's Hertogenbosch*.

GRONINGEN 18 Mei. Zondag, den 17 dezer, des namiddags omstreeks ten een ure, marcheerde alhier binnen een escadron dragonders van het regiment n°. 5, sterk 117 manschappen en ruim 130 paarden, onder bevel van den major van der Heijde, en bestemd om alhier garnizoen te houden, terwijl een ander escadron van Meppel naar Leeuwarden is gemarcheerd, om aldaar tot nader order te verblijven. De komst dezer kavallerie, zegt de *Provinciale Groninger Courant*, heeft aanleiding gegeven tot het verspreiden van velerlei valse geruchten, omtrent de gezondheid van de bewoners dezer provincie; men durft echter verzekeren, dat zoodanige geruchten, door eenige onruststokers verspreid, volstrekt van allen grond ontbloeit zijn.

In den nacht van den 14 op den 15 Mei, heeft een soldaat, oud 23 jaren, behoorende tot de 2de comp. 3de bataillon van de 8ste afdeeling infanterie, welke op schildwacht stond voor het arsenaal alhier, zich zelf van het leven beroofd, door zich te verhangen aan de aldaar zich bevindende barrière. Ten gevolge van het deswege gedane onderzoek, leest men in de genoemde courant, is het ten duidelijkste gebleken, dat omtrent het begaan van dezen zelfmoord geen de minste twijfel kan bestaan, en alle deswege verspreide geruchten geheel bezijden de waarheid zijn.

Op donderdag den 21 dezer, des voormiddags ten 11 ure, zal in de kerk der Doopgezinden alhier door den hooggeleerden heer Joannes Lenting, in de plaats van wijlen den hoogleeraar Jan ten Brink, aan deze Hoogeschool benoemd tot professor in de bespiegende wijsgeerte en Letteren, deszelfs inwijdingsredevoering worden gehouden: « *De utilitate ac necessitate interioris veterum linguarum cognitionis iis qui in Academia doctrinae honores petuntur sunt.* »

BELGIË.

Part. Corresp. BRUSSEL 20 Mei. De minister van Financien heeft zich heden morgen in de afdeelingen van de Kamer der Vertegenwoordigers begeven, om aldaar op de bedenkingen ten aanzien van het wetsontwerp, betreffende een leening van 90 miljoen te antwoorden; vele leden schijnen geneigd, om deze som tot op 60 miljoen terug te brengen: men verwacht echter, dat het ontwerp in zijn geheel zal worden aangenomen.

Men ziet elk oogenblik de bevalling van H. M. te gemoet; dezelve schijnt ditmaal meer bezorgdheid dan de vorige keeren op te wekken.

De baron van Zijl van Nijveld, Nederlandsch staatsminister, is dezen morgen alhier aangekomen, en bij den heer Falck, Nederlandsch gezant bij dit hof, afgestapt.

De baron van der Smissen, die door het bekende votum van de Kamer der Vertegenwoordigers zijnen graad van generaal verloren heeft, heeft zich dezen morgen bij den auditeur-generaal van het hoog militair gerechtshof aangemeld om zich gevangen te stellen, en zich van de vroeger tegen hem uitgesproken veroordeeling te doen zuiveren. De auditeur-generaal heeft ge weigerd daaraan toe te geven, waarop de heer van der Smissen door eenen deurwaarder, die hem vergezelde, proces-verbaal heeft doen opmaken.

Een Israëliet uit Damascus is alhier aangekomen, en, naar het schijnt, belast met een zending van zijne geloofsgenooten aldaar, bij de onderscheidene opper rabijnen van Europa, want hij moet dezen morgen naar Amsterdam vertrokken zijn om zich verder naar Londen te begeven.

FRANKRIJK.

PARIS 19 Mei. De gisteren in omloop zijnde geruchten, omtrent de gezondheid des Konings, blijken van allen grond te zijn ontbloeit. De *Moniteur* berigt, dat de raad van ministers, gisteren ten 12 ure, bij den Koning op het kasteel der Tuilerien is bijeen gekomen, en tot 2 ure vergaderd gebleven.

De commissie uit de Kamer der Afgevaardigden, belast met het onderzoek van het ontwerp van wet, betreffende de stoffelijke overblijfselen van Napoleon, heeft in hare zitting van heden, zich met een meerderheid van 8 tegen 1 stemmen, voor het voorstel der Regering verklaard, om de tombe des Keizers in het hôtel der Invalides op te rigten.

De Kamer der Afgevaardigden houdt zich nog altijd bezig met de behandeling van het wetsontwerp, nopens de verlenging van het octrooi der Fransche bank. Verschillende leden hebben daarbij aangedrongen op het daarstellen van bijbanken in de voornaamste steden; de heer Manguin heeft ook het denkbeeld geopperd, van een meerdere uitgifte van bankpapier, op grond van de schaarschte in de circulatie van klinkende munt, welke volgens den spreker, niet meer dan 1600 miljoen bedraagt, waarvan de helft in Parijs in omloop is. De minister van Financien heeft hoog opgegeven van de voordeelen, door de bank aan den handel, aan de nijverheid, en aan het openbaar en bijzonder credit verleend, en zich tegen een vermeerdering van bankpapier verklaard. Bij het vertrek van den post was er nog geen besluit genomen.

De *Moniteur* bevat eene télégraphische dépêche uit Bayonne, van den 18 dezer, volgens welke de troepen der Koningin, onder bevel van den generaal O'Donnell, den 11 dezer Cantavieja, zonder een eigenlijk gevecht, hebben vermeerderd. De Carlisten hadden de stad verlaten, na dezelve alvorens te hebben in brand gestoken.

Ten gevolge eener oproeping van Don Carlos van den 28 April, uit Bourges gedagteekend, is thans weder onder de aanzienlijke Fransche legiti-

misten eene inschrijving geopend, om uit de daardoor te verkrijgen aan de Carlistische officieren en soldaten, die op Fransch grondgebied schuilplaats hebben gevonden, den noodigen onderstand te verleenen.

ENGELAND.

LONDEN 19 Mei. Volgens berigten uit Lissabon van den 9 dezer de betrekkingen tusschen Engeland en Portugal eene meer gunstige genomen, doch men vrees, dat het Portugeesch gouvernement, uit van de noodzakelijkheid om aan de vorderingen van de zijde van Groot-tanje uit een financieel oogpunt te voldoen, de aangekondigde betel voor de maanden December en Januarij niet zal kunnen bewerkstell althans, tot dus verre zijn daartoe nog geene voorbereidende maat genomen. De marquis Saldanha zal zich, vergezeld van eenen kolon eenen kapitein, herwaarts begeven, ten einde met lord Palmerston om de vorderingen van het Anglo-Portugeesch legioen in overleg te treden.

DUITSCHLAND.

GALACZ 2 Mei. De tijdingen uit de Russische havens van de Zwarte luiden dagelijks meer en meer ongunstig. Het schijnt, dat de gehele van Circassie in de magt der inboorlingen is gevallen; ook St. Nik hebben zij bemagtigd, alwaar zij eene groote hoeveelheid levensmiddelen krijgsbehoelten hebben gevonden; ook z:n de belangrijke magazijnen van door de Circassiers veroverd. Ten gevolge van deze zegepraal, hebben de woners van de gebergten van Lesghistan zich met de Circassiers vereen en bestaat hun leger reeds uit 20,000 man, die gezamenlijk van de streken van Zuid Schuklaleh naar Anapa opgerukt zijn en laatsgenes stad bedreigen. De opperbevelhebber van deze legermacht is de be dappere Hail, onder wiens bevel een aantal Poolse officieren staan is intusschen eene merkwaardige tegenstrijdigheid, dat er onder de Russ generaals, die het bevel voeren over de troepen aan de Noordelijke havens de Zwarte Zee geheel werkeloos blijven. Wel is waar zijn er 10,000 man geroepen, en reeds ingescheept, om de bedreigde punten te beschermen, doch de vaartuigen z:n nog niet uitgezeild; men schrijft zulks daaraan dat deze legermacht als niet toereikende wordt beschouwd, terwijl een ker leger thans niet beschikbaar is, te meer, doordien men over Oden St. Petersburg de tijding heeft ontvangen, dat een nieuw leger aan Pruth zou worden bijeen getrokken, hetwelk uit 50,000 man zou best en van den anderen kant eene groote legermacht te Sebastopol en Oden stationeerd blijft, ten einde Konstantinopel tegen eenen aanval van de van Mehemed-Ali te beschermen. Door deze omstandigheden is men gezaakt nieuwe bevelen af te wachten, alvorens men krachtige maatregelen in het werk stelt, om de Circassiers aan te tasten. (Allg. Ausg. Z.)

Part. Corresp. BERLIN 17 Mei. De dood des heeren van Altenstein eenen diepen indruk op Z. M. den Koning gemaakt, die zeer aan zijne dienaar is gehecht, en zich daarbij zelf in geenen zeer gunstigen geheidstoestand bevindt. Z. M. is merkbaar verzwakt.

Morgen ochtend ten 8 ure zal de ter aardebestelling des ministers Altenstein plaats hebben. Wie dezen minister zal opvolgen is tot nog toe bekend; wel spreekt men nog van Alexander von Humboldt, doch, men zulks ook wensch, is het wel zeer de vraag, of hij zijne thans wetenschappelijke betrekking aan eenen staatspost zal ten offer brengen. Ook spreekt men van den heer van Lodenberg, een' zoon des ministers het Jagtwezen, die reeds den post van directeur over eene der afdeelen van het ministerie van onderwijs bekleedt. Doch vele beamtben, die hem gelijken rang hebben, zijn hem in diensttijd verre vooruit.

Nog spreekt men van eene verwisseling van ambtenaren in eenen akring. De bevelhebber der Rijn-provincien, de generaal der infanterie Borstell, zou zijn afscheid hebben bekomen, en door den generaal Groll thans te Posen, worden vervangen. Ook de opperpresident van Flottwell zijnen post in Posen verlaten, en tot opperpresident der provincie Saksen den benoemd. In dat geval zou wellicht de graaf Stollberg, die tot functien zou worden geroepen, als candidaat voor het ministerie van O wijs kunnen optreden.

STADSNIEUWS.

De beide beroemde kunstenaars, de Bériot uit Brussel, en Thalberg Weenen, bevinden zich op dit oogenblik in deze hoofdstad.

De Criminele Regtbank in Holland, heeft op 21 Mei, Albert Willem schuldig verklaard aan medeplichtigheid aan diefstal, door den hoofd gepleegd, op het schip van en jegens deszelfs meester, in loontrekk dienst, door het des bewust heelen en verbergen van het gestolen veroordeeld tot een kwartier uurs tepronkstelling en vijfjarig confinement een tuchthuis, alsmede in de kosten.

Aangekomen en gelogerd in den *Grooten Doelen*, Singel: de burg de Landreville.

In het *Hof der Nederlanden*, Doelenstraat: de ridder Vermeasche, cretaris der Belgische legatie.

In de *Stad Elberfeld*, Bethaniestraat: de heer F. von Rabineau, leen- en gerechtsheer van Königswert.

In de *Nieuwe Stadt Herberg*: de heeren H. R. Esser, kapitein-adjuut en H. J. Hiltz, officier van gezondheid, komende van Paramaribo.

180ste KON. NEG. LOTERIJ.

Trekking der Vierde Klasse, Woensdag 20 Mei.

5de Lijst: N°. 2986 een prijs van f 1,500; N°. 62 een dito van f 16de Lijst: N°. 10106 een premie van f 2,500.

BEVALLEN. 17 Mei. A. M. van Verschuor, geb. Brants, Z. — 18 C. W. Kermer, geb. Feeker, Z. — E. P. Kordijk, geb. Riepenhoff, Z. — Te Edom 17 Mei, M. F. van Bommel, geb. Versteegh, D. — Te den 17 Mei, A. D. van der Spar, geb. Haaselaar, Z. — Te sen, 18 Mei, M. A. Dolmans, geb. van Klaveren, Z.

Men geleide haar door den kerker, waar op dat oogenblik eenige offes op de pijnbank werden van een gereten, tot aan de straat. werd weder in vrijheid gesteld, maar niet dan na dat men haar nog maal had herhaald, welke eene vreeselijke straf haar verbeide, zoo zij aan eenig sterven het gebrinde durfde openbaren.

De arme oude speede zich in de hevige toetsteltenis naar VESALIUS nung: hare gemoeds-aandoeningen waren zoo hevig en langdurig gew dat zij terstond eener zenuwachtige, ijende koorts ter prooi werd. schreeuwde van niets anders dan brandstapels en lijke.

Tegen den avond gelukte het den arts, haar een weinig tot bedaren brengen.

Toen bij zich ter ruste wilde begeven, want de nacht was reeds ingevallen, kwam een onbekende zijnen bijstand inroepen voor eene vrouw, die, zeide men, bloed opgef, en onvermijdelijk zoude bezwij kwam de goede doctor haar niet te hulp.

VESALIUS volgde zijn leidsman, zonder aarzelen of wantrouwen.

Maar op den hoek eener nauwe straat, wierpen zich zes handlangers den geneesheer, en verdoelden zijne noodkreten, door uit alle harten te schreeuwen: « Plaats voor de heilige *Inquisiteur*! Plaats voor de heilige *Inquisiteur*! »

Zij sloten hun slagoffer den mond met eene prop, knoelden zijne den en voeten, rolden liet in een mantel, droegen het voort en wierpen in een der gewelven, die der *Inquisiteur* tot geheime kerkers verstrekten.

(Het vervolg hierna.)

BELADVLING.

Vroeger trok de virtuus LITZ en later ERNST de algemeene bewonder der schoonen te Weenen, hetgeen zeker jongman aldaar deel zaggen: dacht, dat zij alleen door list waren te betooveren, maar nu zie ik, ernst nog meer vermag.

« Goede Hemel! » riep DOROTHEA, « daar is veel waarheid in. senores, maar van dat alles heb ik niet gezegd. Het is voorzeker zeer slecht van doctor VESALIUS, dat hij dus de dooden durft schenden; doch, het is niet waar, dat hij de zwarte kunst uitoefent: ik ten minste weet er niets van, niets heugenaamd; schrijft, als ik u bidden mag en ter geruststelling van het geweten eener arme zondaresse, deze verklaring onder de uwe. »

« Mijn dochter, » hernam de inquisiteur op een' zachten toon, « ik ben u eene vaderlijke waarschuwing verschuldigd. Wij zoeken de waarheid bovenal; ook verzuimen wij niets om haar magtig te worden. Wij hebben hier den kerker der pijniging. De nieuwe verordening, die den regtsloop der H. Inquisitie regelt, de verordening van 1561, eerst sedert drie jaren bij ons in werking gebracht, onderscheidt twee soorten van pijniging. Wij hebben het *tormentum in caput proprium*: dat is de pijnbank voor den beschuldigde, die zijn wanbedrijf niet wil bekennen. En wij hebben het *tormentum in caput alienum*: dat is de pijnbank voor den getuige, wiens mededeeling ons onvolledig of huichelachtig schijnt, want nog eens, wij zoeken waarheid bovenal... Wij hopen nu, dat gij van die wijze bepaling onderdrukt zijt, dat gij onbewimpeld, onbevreesd en in vertrouwen tot ons zult spreken. Het *interrogatorium* begint: gedenk het *tormentum in caput alienum*. »

« Hebt gij ANDREAS VESALIUS niet dikwijls hooren herhalen, dat hij de geheimen der inwendige gesteldheid van 's menschen ligchaam wilde doorgronden? »

« Ja, senor, ja, » antwoordde DOROTHEA, wie op de bedreigingen des voorzitters eene nog aanhoudende kille huivering had bevangen.

« Heeft hij niet gezegd, dat hij wilde onderzoeken, wat de oorzaak is van het leven, en dat het hij die navorsching met overvloedige pogingen en op de dooden en op de levenden, zoo de gelegenheid zich opdeed, zoude voortzetten? »

« Ja, » antwoordde de Duegna.

Heeft hij niet een' Galiciaanschen *Hidalgo*, met name SANTIAGO JUAN DE MEXZAS, order handen gehad? En heeft, toen die ljd op het eindstip zijner krankheid was gekomen, de arts hem niet een' krachtigen slaapdrank toegediend? »

« Wat den slaapdrank aangaat, » antwoordde de oude, « daar weet ik niets

af. Ik versta niets van de middelen, die *senor VESALIUS* zijnen krauken voorschrijft? »

« Heeft hij den Galiciaanschen *Hidalgo* niet geopend, gesneden en gekorven? »

« Ja, genadige heer. »

« Schrijft, » zoo gebod de Inquisiteur den griffier: « En gezegde URA-CA, SANCHE, DOROTHEA CANILLA heeft verders geopenbaard, dat ANDREAS VESALIUS menigmaal uitriep: dat hij met zijne oogmen w'de zien, wat de oorzaak is des levens en voorwaar dit is eene doemenswaardige ketterij; want, aangenomen, dat men de ziel met de oogmen wille zien, zoo stelt men, dat zij stoffelijk is: iets, dat geheel met onze heilige godsdienst strijdt. — Dat voorts ANDREAS VESALIUS zeide, met zijn snijmes, dat misdadige onderzoek op de dooden en zelfs op de levenden te zullen voort zetten, en dat hij werkelijk een Galiciaansch edelman met naam en toenaam: SANTIAGO JUAN DE MEXZAS, verplegende, bij dezen zoo goed als genas, en hem daarna met een' krachtigen slaapdrank het bewustzijn ontnomen, en in dien toestand, des levende, heeft geopend, gesneden en gekorven. »

« *Santa Virgen*! Daar heb ik niets van gezegd! »

« Het zijn uwe eigene uitdrukkingen, mijn kind. Treed niet terug voor de bloote waarheid, hoe afgruiselijk zij u moge schijnen. Denk mijne dochter, denk aan hetgeen wij u zeiden, aangaande het *tormentum in caput alienum*. . . . Mogt overigens die verklaring niet geheel en al met uwe gedachte strooken, zoo zullen wij het ontbrekende aanvullen, want ik herhaal het u nogmaals: wij zoeken waarheid bovenal. »

« En genoemde *duegna* heeft, bij de voorlezing van hare getuigenis aangemerkt, dat daarin eene onnaauwkeurigheid aanwezig was; dat zij namelijk niet durfde beedigen, dat ANDREAS VESALIUS aan zijn ljd den JUAN DE MEXZAS een' slaapdrank zou hebben ingegeven, want, dat zij met de zaamenstelling der geneesmiddelen van den beschuldigde ten eenemaal onbekend was; maar dat zij overigens volhardde in al hetgeen geschreven staat: dat zij eindelijk tegen den aangeklaagde noch haat, noch wrok koesterde. Zij heeft gewooren nimmer iets te zullen openbaren van al hetgeen zij gezegd, gezien, gehoord en gedacht heeft. »

En de berende vrouw was genoodzaakt hare naam onder die acte te schrijven.

Beursprijsen der Effecten.

EFFECTEN.	volg. de Soot tot nut der Obligat. handela.			volgens de Effecten-Societeit.		
	van	tot	gebleven.	van	tot	gebleven.
Werk. Schuld... 2 1/2	53	1	fr	53 1/2	1	fr
Dito... 5	100 1/2	1	fr	100 1/2	1	fr
Dit. dit. 5	11	1	fr	11	1	fr
Amst. Syndic. 4 1/2	24 1/2	1	fr	24 1/2	1	fr
Dito... 3 1/2	92	1	fr	92	1	fr
Land. Maatsch. 4 1/2	76 1/2	1	fr	76 1/2	1	fr
Dito... 4 1/2	180 1/2	181	180 1/2	180 1/2	181	180 1/2
Dito... 4 1/2						
R. dit. 1837... 4 1/2				101 1/2		
Rotterd. Dok. 4 1/2						
O. L. Leening 4						
Dito... 5	98 1/2	99	98 1/2	98 1/2		
Aand. Kansb. 4 1/2						
Specw. Haarl. 4 1/2						
Dito Rijn... 4 1/2						
Inschr. G. B. 3						
Dito... 3						
Ardoins 5	28 1/2	27 1/2	28 1/2	28 1/2	27	27
Dito onbep. 5						
Deferred 5						
Uitg. 5						
Deferd. 5						
Uitg. te Lond. 3						
Deferd. L. & B. 5						
Dito F. & C. 5						
Dito te Lond. 5						
1798, 1816. 5	105 1/2	106	105 1/2	105 1/2		
1828, 1839. 5						
1831, 1833. 5	98 1/2	99 1/2	99	99		
Uitg. te Lond. 5						
Dito te Hamb. 5	104 1/2					
Deferd. Assign. 6	69 1/2	70	69 1/2	69 1/2		
Dito... 6						
Aand. fl. 500. 5	125	126	125 1/2	125		
Dito fl. 500. 5	146 1/2	147 1/2	147	146 1/2	147	
Uitg. R. 50. 5						
Uitg. R. 1830. 4						
Uitg. R. fl. 100. 5						
Dito fl. 250. 5						
Uitg. R. 5	104 1/2	105	104 1/2	104 1/2		
Dito... 5						
Dito te Lond. 5	57 1/2	58 1/2		58		
Dito te Lond. 5						
Went. G. & C. 5						
Dito... 5						
Aand. fl. 500. 5						
Dito fl. 250. 5						
Bank-Actien. 3						
Obt. Lond. 4				79		
Dito dit. 5	77 1/2	78 1/2	78	78		
Amst. B. H. A. C. 5						
Dito Rothsch. 5				98		
Londen... 5						

BEURSBERICHT.

De stemming, waarin bereids gisteren na de beurs de markt in Fondsen bleef, heeft zich heden, ondersteund door de hooger Londen van 11 Maandag, en door verschillende inkoopers, goed en alle dezerzijde prijzen bleven op nieuw hiet. In Integralen handel vrij levendig, en werd daarin veel kooplust op tijd opgevoerd. Aand. Handel-Maatschappij hebben zich, bij eenige affaars, hunnen laatsten teruggang hersteld.

Vreemde Effecten waren Spaansche iets vaster, doch de handel onbeduidend, en, even als te Parijs en te Antwerpen, heeft ook hier van het innemen van Cantavieja, door de Christino's, niet gehandeld. In de andere vreemde was weinig variatie; de nieuwe, waarvoor gisteren na de beurs 3 1/2 werd besteed, bleven heden, tot dien verhoogen prijs nog al verkoopers waren, 3 1/2 pCt.

De Leening, a. fl. 100. 18 1/2. Nieuwe Mexico 5 pCt. 2 1/2. 3 1/2. Uitg. 9 1/2. Coupons Columbia enk. f. 3 1/2.

Int. Ardoins 19 1/2.

De Geld: Beleening 3. Prolongatie 3 1/2. Wissel-Disconto 5. Ure: Integralen 53 1/2. Kansb. f. 24 1/2.

180 1/2. Ardoins a. fl. 85. 27.

WISSELSKOERSEN. AMSTERDAM, 21 Mei.

Geld.	Papier.	Geld.	Papier.
2/m 56 1/2		Port a Port 3/m 35 1/2	
100 1/2		Genua 2/m 46 1/2	
101 1/2		Livorno 39 1/2	
100 1/2		Napels 81	
101 1/2		Petersburg 190 1/2	
100 1/2		Wenen 6 1/2 35 1/2	
101 1/2		Augsburg 36	
101 1/2		Frankfort 36	
101 1/2		Rotterdam pCt.	

WISSELSKOERSEN. ROTTERDAM, 19 Mei.

Londen 2/m f. 11.85. k. f. 11.92.

LONDEN, Dinsdag 19 Mei.

cont. 3 pCt. 92 1/2. Dito op tijd 3 pCt. 92 1/2. Brazilie 3 1/2. Mexico 6 pCt. 31 1/2. Dito 1837 5 pCt. 33 1/2. Columbia 2de Leening, 6 pCt. 26 1/2. Denem. 3 pCt. 24 1/2. Ardoins m. e. 5 pCt. 28 1/2. Dito 1839 5 pCt. 22. Pas-Deferred 13 1/2. Portugal 5 pCt. 25 1/2. Dito 3 pCt. 24 1/2. Dito 5 1/2. Dito 5 pCt. 10 1/2. Dito O. L. 5 pCt. 98 1/2.

De vreemde Fondsen sedert Zaterdag 1 pCt. gerezen, waren heden, ten gevolge van vele verkoopers, met het oogmerk, om te realiseren, kan men zeggen van de Spaansche en Hollandische, en ook van de Portugesche, welke gisteren in de algemeene rijzing waren, ofschoon er vrees is, dat het voldoen van de Engelsche schuld, die subskript nog verder uit zal putten, en niets voor de rest van de vreemde, Columbianen en Mexicanen bleven mede iets minder willig.

Amst. 3/m 12.1 a. k. 11.18.

WISSELSKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

Londen, Maandag 18 Mei.

3 pCt. 92 1/2	Ardoins m. e. 5 pCt. 29	3 1/2
5 1/2	Deferred...	7 1/2
6 1/2	Pas-Deferred...	13 1/2
6 1/2	Portugal...	35 1/2
6 1/2	dito...	24 1/2
6 1/2	Holland...	54 1/2
6 1/2	dito...	101 1/2
6 1/2	dito O. L. 5	99 1/2

De beurs weder hooger, hetgeen een verdere rijzing in alle Fondsen te verwachten is. De 2 1/2 pCt. merklijk hooger met vele koopers.

Inschr. op uit. 5 pCt. 115.95.	Spanj. Ard. 5 pCt. 29 1/2.
dito contant. 5	Pas-Deferred...
dito op uit. 3	Deferred...
dito contant. 3	Holland...
Bank-Actien. fr. 3390.	Napels, Falc. 5
Bank bij Lafit. 1100.	Belgie...
	Haiti...

De beurs was heden gerust gesteld over de op gisteren in onloop zijnde ongunstige geruchten, en heeft dien ten gevolge de prijsverbetering der Fransche Fondsen weder nieuwe vorderingen gemaakt; de 5 pCt. stegen tot 115.95, en de 3 pCt. tot 85.05. Van de vreemde Fondsen waren Hollandische en Belgische mede willig. In Spaansche was de handel niet gezamenlijk; Ardoins openden op 29 1/2, en bleven 29 1/2; het bericht der inneming van Cantavieja, door de troepen der Koningin, heeft geen invloed gehad, doordien men deze tijding sedert lang verwachtte; de aandacht der speculanten is meer gevestigd op het voorgedragen ontwerp van wet, in de Cortes, betreffende de uitgifte van nieuwe 5 pCt. Te Madrid waren de Fondsen den 12 Mei iets slaauwer 28 1/2, 1/2 contant.

Na de beurs: 3 pCt. 85.05. Wisselk. Amst. 1/m 211; 3/m 209 1/2.

ANTWERPEN, Woensdag 20 Mei.

Belgie... 5 pCt. 102 1/2.	Ardoins... 5 pCt. 26 1/2.
dito 4	Uitgestelde...
dito 3	Brazilie...
Metaliek... 5	Denemarken...
Loten fl. 250. f. 430.	Pol. Lot. fl. 500. f. 147 1/2.
Nassau Loten...	dito 300...
Darmst. Loten...	Prins. Loten...

De inneming van Cantavieja, door de troepen der Koningin, onder bevel van den generaal O'Donnel, heeft alhier, even als te Parijs, op den prijs der Ardoins vagenoeg geen invloed gehad; geopend op 26 1/2 a. 1/2, bleef men, in weerwil van vele verkoopers, door eenen speculant, die steeds goed onderdicht is, ten 3 ure iets vaster 26 1/2 g. contant. De Premien waren minder aangeboden; 1/m 27 1/2 d. 1. Coupons 19, zonder affaars. Belgische Fondsen waren, op de hooger koers van Parijs, willig; ook Poolische Loten a. fl. 500 waren tot hooger koers gevraagd. De Aand. Societe de Commerce bleven aangeboden a. 89 1/2.

BRUSSEL, Woensdag 20 Mei.

De gunstige berichten uit Spanje hadden alhier, even als te Parijs, weinig invloed op den prijs der Ardoins, welke op 27 a. 1/2 opende, en 26 1/2 a. 1/2 bleef. Belgische Fondsen waren iets williger; 5 pCt. 102 1/2; 4 pCt. 95 1/2; 3 pCt. 74 1/2.

FRANKFORT a/M, Maandag 18 Mei.

Metaliek... 5 pCt. 107 1/2.	Pol. Lot. fl. 500. pCt. 62 1/2.
dito 4	dito 300...
dito 3	Holland... 2 1/2
Bank-Actien... f. 2225.	Syndicaat... 4 1/2
Loten fl. 500. 145 1/2.	dito 3 1/2
dito 250. 180.	Spanj. Ard... 5
	Portugal... 3
	Taunusbahn... f. 831 1/2.

De handel in Fondsen was heden over het geheel vrij levendig. Hollandische 2 1/2 pCt. openden op 52 1/2, klonnen, ten gevolge van het algemeene verspreide gerucht, dat er per kassafte hooger koers van Amsterdam waren ontvangen, tot 52 1/2, doch bleven weder 52 1/2. Ardoins verbeterden zich, in weerwil van het 1/2 pCt. rijzing van Parijs, slechts weinig in prijs, doordien zich daarin nog al vele verkoopers vertoonden. Weener Bank-Actien waren iets vaster; de beide Loten daarentegen iets slaauwer. In Aand. Taunusbahn werden voor binnenlandse rekening belangrijke inkoopers gedaan, waardoor derselver prijs merklijk hooger bleef.

WIEN, Donderdag 14 Mei.

Metaliek... 5 pCt. 108 1/2.	Loten fl. 500. f. 146.
Bank-Actien... f. 1850.	dito fl. 250. 139 1/2.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, het gekoperd tweed. barkschip *Beros*, Kap. E. R. Borchers. Adres bij Coopman en de Witt en Lennert, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Schepstijdingen.

HELVOET 20 Mei Het brik-schip *Earl Talbot*, Kap. J. Stock, van Sunderland naar Rotterdam, is op den Hinderd totaal verbrijzeld; de equipage is heden nacht alhier aangekomen.

Het schip die 7 Gebrüder, Kap. L. Prahm, van Uetersen naar Amsterdam, is den 18 Mei te Eukhuizen, op goeden manen seggen, met schade binnengebragt; zou vermoedelijk moeten lossen.

RIJZENDE KOERSEN.

HOLLESLOOT 19 Mei. T. J. Hazewinkel, Onderneming, Liebau. J. H. Dedder, Harmonie, Koningsbergen. Nagel, Jantina Petronella, Dantzig.

ZWOLLE 15 Mei. B. H. Dekker, V. Bouwma, Hull. P. E. Vos, Goede Hoop, dito. — 16 Mei. J. F. Mellema, Jonge Willem, Dantzig. — 19 Mei. H. Drewes, Tjakken, Liverpool. K. J. Scholten, Margrieta, dito. J. F. de Boer, Gesina, dito. R. J. Kreijer, V. Klasiņa, Hull.

HARLINGEN 18 Mei. B. H. Nijman, Handelaars, Liverpool. C. Coster, Camilla, dito.

TEXEL 20 Mei N. N. W. — H. B. Dokman, Neptunes, Stockton. J. H. Duinijter, Onderneming, dito. J. Stevens, Mary, Newcastle. J. Bell, Enderson, dito. E. Faulkner, de Harmonie, dito. G. Gray, John and Ann, dito. C. Mitchinson, Harvest, Sunderland. R. Scipther, Starling, dito. J. Cuthbertson, Friends, dito. C. Lee, Exchange, dito. J. Booth, Globe, dito. W. A. Wijkman, Penningma Elisabeth, Dantzig. L. Andersen, Haabets Anker, Drammen. J. A. Schroeter, Christiania, dito. J. C. Olsen, Hafruen, dito.

VLEI en TRASCHELLING, geen lijsten aangekomen.

HELVOET 20 Mei N. W. — J. Nicholson, Eagle, Newcastle. J. Kellert, William, dito. G. Arthur, Timsonsonat, dito. J. Tate, Agnorina, Sunderland. J. Armstrong, Fiberika, dito. M. Thompson, Greenwell Robinson, dito. G. Wright, Crusader, dito. W. Mc. Kenzie, Rhine, Leith. — Gisteren nog: T. Westrup, Queen Adelaide, Newcastle. J. Brown, Rhoda, dito. J. Sipple, Eliza, dito. J. Keiray, Coaster, dito. T. Rogers, John, dito. J. Mare, Schiedam, Sunderland. D. Blair, Echo, dito. G. Grant, Olive, dito. T. Mc. Donald, Europa, dito. R. Ealey, Falcon, dito. R. Lidle, Cleodon, dito. J. Fowey, William and Richard, dito. J. Tilley, Talbot, dito. F. Lawson, Laura, Hull. B. C. Duvel, Carolina, Windau. H. Niessen, Carolina Johanna, dito. A. P. Kuit, Helena, Liebau. J. D. Smith, Arion, Stettin.

BRIELLE 20 Mei N. W. — Niets.

MAASSLUIS 20 Mei N. W. — Niets.

ST. HELENA 23 Maart. Bunting, Plato, Batavia n. Bremen, is den 29 dito vertrokken. — 30 Maart. Curri, William Rodger, Batavia n. Amsterdam.

CURACAO 14 Maart. Kap. Luit. Ketjen, Zr. Ma. brik MERCUR, Havana.

ST. URES 8 Mei. Kranenburg, Venilia, Rotterdam. Poldervaart, V. Maartje, Dordrecht. Edlund, Fehr, Antwerpen. Nordstrand, Johan, dito.

LISSABON 9 Mei. Van der Driit, Hendrina, Amsterdam.

HAVRE 16 Mei. Put, Carolina Maria, Straalsund.

GENT 18 Mei. Bij, Maria Elisabeth, Rotterdam.

ANTWERPEN 19 Mei. Butteneijer, Pythion, Hamburg. Taylor, Baltimore, Charleston. Middens, Johanna, Koningsbergen. Meijer, Mentor, Dantzig. Voss, Reina, Stettin. Schults, Louise, Kiel.

COWES 16 Mei. Stoddard, Florenz, Havana, om order.

PLYMOUTH 17 Mei. Cromar, Catharina, Port-au-Prince, om order.

Bij DEAL 17 Mei. Harkes, Anna Elisabeth, Amsterdam n. Havre.

RAMSGATE 16 Mei. Lloyd, Gratitudo, Rotterdam n. Sunderland.

GRAVESEND 17 Mei. Boyle, Rappara, Batavia. Bies, de Vischerij, Workum.

ROUPE 18 Mei. Popken, Anna Catharina, Antwerpen. — 16 Mei. Oa.

vehand, Goede Verwachting, Amsterdam. Zonman, Geertruida. Hendrika, Zwolle.

STOCKTON 15 Mei. Elliot, Sarah Ellen, Amsterdam.

SUNDERLAND 15 Mei. James, New Darlington, Rotterdam. Anderson, Raishbeck, Amsterdam. — 16 Mei. Hutchinson, Mathew and Ann, Rotterdam. Plukker, Martha Alida, Harlingen.

ABERDEEN 13 Mei. Baxter, Venus, Rotterdam.

EMDEN 16 Mei. Klein, Jettina, Dordrecht.

VITENSEL.

HELVOET 20 Mei. R. J. Reijken, Willem, Batavia. F. F. Loeffijn, de Gorde Verwachting, Bremen n. Havre. W. Mason, Commerce, Londen.

BRIELLE 20 Mei. Gisteren nog: D. Dunlop, Batavia (S), Londen.

BROUWERSHAVEN 19 Mei. Molenaar, Emanuel, Batavia n. Rott.

CURACAO 15 Maart. Kap. Tengbergen, Zr. Ma. korvet AMPEITATS, Suriname.

MARSEILLE 15 Mei. Middel, Petersburg, Rotterdam.

LISABON 8 Mei. Van der Valk, Maria Johanna, Holland. — 10 Mei. Noordhoek, Fortuna, Amsterdam.

HONFLEUR 17 Mei. Drent, Herstelling, Rouen.

DIEPPE 13/16 Mei. Bos, Jantina, Rotterdam.

LIVERPOOL 15 Mei. Weiland, Onderneming, Nerva. — 16 Mei. (Zeikl.): Beniest, Harriet, Antwerpen. (In lading): Potjer, Akke Boom, Rotterdam. Hasewinkel, Anja, dito. Ebbing, Jonge Engeline, Dordrecht.

LONDEN 18 Mei. Pearson, Londen, Rotterdam. (Zeikl.): Hart, Comm. Packet, dito.

SUNDERLAND 16 Mei. Phoebe, Rotterdam. Hazard, Industrie, dito. Kempton, Georg and Ellen, dito.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

NEW-YORK, C. Thomas, Chanticleer. 300 b. Katon, Bause en Stolte; 100 b. do., Pool en Thureit; 60 v. Quercitron, Muhl van Winter en Co.; 28 b. Katon, 1 partij Verfhout, Order.

TENERIFFE, D. J. Zylstra, Fortuyn. 101/1, 109/2, 91/4 pk. Wijs, 2 v. Amandelen, 5 x. Cochenille, Gebr. Hartzen.

HANDELBERICHTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GONDERN.

MOBILE, 12 April.

KATOEN. De prijzen zijn vaster; mooije qualiteit geldt 8 1/2, middel dito 7 a. 7 1/2 ca.

SAVANNAH, 14 April.

KATOEN. De prijzen zijn 1/2 a. 1/2 c. gerezen; mooije qualiteit geldt 8 1/2, extra mooi 8 1/2 ca.; de notering in het algemeen is van 6 1/2 a. 9 ca.

NEW-ORLEANS, 11 April.

KATOEN. Er is meer levendigheid in het artikel, en de prijzen zijn vaster; eergisteren en gisteren zijn 12,000 balen afgedaan; middelqualiteit heeft 7 ca. bedongen; mooi wordt op 8 1/2 ca. gehouden.

NEW-YORK, 20 April.

KATOEN. In deze week zijn 7,700 balen afgedaan; voor de New-Orleans en Mobile is 6 a. 10, en voor de Upland 6 a. 9 ca. besteed.

HAVRE, 16 Mei.

HUIDEN. 800 drooge Montevideo zijn tot fr. 102.50, 1,189 gemouten dito tot fr. 49.25, en 589 Maracaibo tot fr. 76 1/2 cons. afgedaan.

POTASCH. Iets lager in prijs; 39 vaten eerste soort Americaansche (van 1839) zijn tot fr. 41.25. 25 dito (van 1840) tot fr. 41.50, 12 dito 2de soort tot fr. 37.25, en 26 vaten Paerlasch tot fr. 45.50 cons. verkocht.

ANTWERPEN, 20 Mei.

KOFFIJ. 500 balen Brazil zijn tot 29 1/2, 150 dito tot 29 1/2, 200 Java van 31 a. 32, en 50 balen ord. St. Domingo tot 28 ca. cons. afgedaan. De veiling van 1,500 balen Rio, die morgen moet plaats hebben, is onbepaald uitgesteld.

In andere artikelen is niets meldenswaard omgegaan.

ROTTERDAM, 20 Mei.

TABAK. 107 vaten Maryland, per het schip *Soderham* aangevoerd, zijn tot eenen niet bekend geworden prijs verkocht, alsook 55 vaten dito, per de *Sirene*, tot 30 ca.

RIJST. 7,800 balen Java vonden tot f. 7 1/2 koopers.

SKANEN, SAGEN, OLIE, ENZ.

LÖNNEN, 18 Mei.

konstvermogen glansrijk schittert, in dit reuswerk heeft hij bovendien, volgens onze meening, al datgene ontwikkeld, wat hem met volle recht den vorst der instrumentale muziek doet noemen.

Het zal onnoodig zijn van de moeilijkheden te gewagen, waarmede elk der instrumenten, zoo wel op zich zelf als met betrekking tot het geheel, had te kampen, om eene overwinning te behalen, die des te glorieuzer zou zijn, naarmate deze moeilijkheden nog boven de zogenaamde buitengewone kunnen worden gerangschikt, en er mogelijk te weinige repetitien hadden kunnen plaats hebben; op welk punt wij bij het slot onzer aanmerkingen nog even zullen terugkomen. En in waarheid, dit alles in aanmerking genomen, dan is die zegepraal luisterrijk bevochten! De namen van hen, die deel aan dien roemvollen strijd namen, zullen met eere prijken in de rollen der geschiedenis van de toonkunst in Nederland, en wij het wijfelen het, of tot hertoe dit meesterwerk ergens met meer juistheid, vuur, kracht en duidelijkheid is uitgevoerd, zodat de kunstkenner althans ontkennbaar zou moeten worden genoemd, die niet volgaarne met ons wil instemmen, dat, op eenige weinige plaatsen na, de uitvoering meesterlijk mag worden genoemd. Wij zouden meenen der waarheid te kort te doen, indien wij niet alle strijk- en blaasinstrumenten gelijken lot toezwaaiden; ja zelfs bij diegenen, die wegens hunne jaren of om andere redenen het toppunt van hun talent reeds achter den rug hadden, heikenden wij de vroegere virtuositeit. — Bij de beoordeeling der uitvoering mag eene trapsgewijze opklinning niet onaangeroerd worden gelaten; het eerste Allegro, ook wel het kritiekste, was het meest gelukkig in de details, in het geestige Scherzo bleef minder te wenschen over; het Adagio werd meesterlijk voorgedragen en vervolgens klom de ijver, aandacht en geestvervoering der medewerkenden al meer en meer, zodat het imposant geraarte eindelijk was opgetrokken, en, zoo wij vertrouwen, bij den kunstkenner althans, eene duurzame herinnering zal nalaten.

Wat de zangpartijen betreft, de aanhef van het basrecitatief mag wel het minst gelukkig worden genoemd: het o *Freunde* deed zich te galmend voor, en de *angenehme Töne* waren eenigzins verward: het soloquartet was beter, en het koor kweet zich dapper van zijne moeijelijke taak. Waarom de componist hier alle stemmen, door ze bijna hare natuurlijke hoogte te doen overschrijden, heeft willen almaten, is ons niet duidelijk, en zou een argument in het voordeel van diegenen kunnen zijn, die den vorst der instrumentale muziek geen talent voor het schrijven van vocaal-muziek toekennen, had hij zich ook in dit opzigt niet door zijne *Fidelio*, zijne *missen*, zijne *Adelaide* en liederen van Gellert vereeuwigd. Intusschen, hoe vermoeijend ook de zangpartijen waren, zij werden met moed en kracht voorgedragen, en zoo niet het sopraan-koor het laatste *Freude, schöner Götterfunken* wat te onzeker had ingezet, zou hier ook weinig of niet te wenschen zijn overgebleven.

Zoo eindigde een avond, die, zoowel ten aanzien van den toestand der Nederlandsche compositie, als van de hoogte, waarop de uitvoerende magten in het gebied der toonkunst hier te lande staan, in vele opzichten belangrijk mag worden genoemd.

II.

De naam van den ridder von Glück was overwaardig, om aan het hoofd van den eersten avond te worden geplaatst. De Aeschylus in het gebied der toonkunst moest ook hier worden vereerd, en zijne statige overture voor de *Iphigenia in Tauris*, wier radbraken in sommige schouwburgen daarom niets aan de waarde der innerlijke gehalte ontnemen, bragt den toehoorder op eene zeer geschikte wijze in de stemming, waarin men hem bij den *Joshua* verlangde. Op eene kleine zweeping na, werd ook deze overture met waarde en kracht voorgedragen, en kweten alle de instrumenten zich meesterlijk van hunnen pligt.

Bij den naam van Händel verbeelden wij ons den genius der toonkunst in zijne reusachtige gestalte te zien verrijzen: zijne allesverpletterende magt dwingt tot eerbied: alle de natuurkrachten schijnen in zijn geweld; verwoesting, storm, donder staan hem ter dienst; waar hij siddering en angst wil verwekken, daar heeft alles; waar hij de zachtste en liefelijkste tooneelen schildert, daar geniet de ziel zoete rust en vrede. Ook hij, de onnavolgbare, moest bij dit feest worden gehuldigd: zijn *Joshua*, een zijner laatste oratorio's, zou het pronkjuweel van den tweeden dag uitmaken.

Reeds het eerste koor *Ihr Söhne Israels, insgesamt erscheint!* waar het volk des lofzang aanheft na den wondervollen doortocht door de Jordaan, als inleiding tot het dramatische geheel, rijk doorwerkt en van verbaasend effect, werd uitmuntend uitgevoerd, en behalve eene sweving in de zestiende passages van het orkest bij het *Ein Herr! Jehovah ist sein Nam!* viel op de voordragt niets dan loffelijks op te merken. — De *Joshua* (tenor) zong het daarop volgend Recitatief in zoo verre goed, als de directeur blijkens alle de volgende recitatieven, zich een zeker principe bij derzelve voordragt scheen te hebben vastgesteld, waarmede wij ons niet kunnen verenigen: bij al het vuur en de energie, waarmede Händel was beziel, komt het ons niet denkbaar voor, dat hij dezelve alle zonder onderscheid in hetzelfde statige tempo zou hebben gedacht: het recitatief is eene vrije vertelling, die den draad daartusschen twee meer bepaalde zangstukken; de recitatieven van Händel zijn vol declamatie; wij gelooven dus, dat naar den inhoud en zijn dier vertelling het tempo minder of meer moet worden versneld, waardoor meer leven in het geheel zal ontstaan, en de belangstelling van den toehoorder meer gaande zal worden gehouden. En toch, niettegenstaande de directeur dezelve naar zijne wijze van zien heeft geleid, hebben ons de recitatieven in den *Joshua* bij uitnemendheid bevalen, omdat zij een grooten rijkdom van stijl aanbieden, waarvan immers de latere schrijvers zeer wijselijk partij hebben getrokken. — De voordragt van de basaria: *O, die mit Weisheit, Kraft begabt*, waarin vele moeijeligheden voor de intonatie voorkomen, beviel ons bij uitstek; zoo ook die van de sopraanaria: *O, wer erzählt*, ofschoon de begeleiding daarvan wat al te zeer verouderd is, om er meer dan historische waarde aan te hechten. — Bij den aanvang van het prachtige koor: *Gethimel stand des bängen Jordans Fluth* was het koor wat al te ongelijk, doch herstelde zich ras: wij hadden hier bij den effectvollen overgang van C naar F eene begeleiding van baszinnen in de instrumentering gewenscht, die het effect nog aanmerkelijk zou hebben vergroot. — In de daarop volgende zware tenor-aria spreide de zanger alle zijne begaafdheid en middelen ten toon, en slaagde daarin bijzonder gelukkig: bij geen der overige solisten ontmoetden wij die vastheid en rust in de voordragt der sollegio's (zoo als wij liefst deze soort van passages bij Händel zouden noemen), die het kenmerk van eene grondig verwezen methode is; wij bekennen er de moeijelijkheid van, maar willen dan ook de verdiensten van den tenorist door deze opmerking welmeenend huldigen. — Met niet minder lof gewagen wij van het daarop volgend Alt-recitatief en aria, hetwelk zoo geheel in den geest des gedichts en zoo voortreffelijk werd voorgedragen, dat de strengste kritiek zich daarmede tevreden moet stellen. — Als eene zeer verdienstelijke zangers deed zich vervolgens de sopraan, die den engel voorstelde, kennen in het recitatief: *Heerführer Israels!* Zij heeft bij vele plaatsen bewezen, van hoeveel waarde het is, de kunst tot in hare diepste geheimen te doorgronden, en dat het niet uitsluitend de stem is, die eene goede zangeres vormt. — Bij het te wapen roepen der Israëlieten door *Joshua: Schnell, Israel Schnell!* kwam ons de stem van den zanger met furcht genoeg voor, om dezen strijdang naar behoren uit te drukken. — In den aanhef van het koor *Der Herr befiehlt durch Joshua's Hand*, waren de Alten het niet eens, doch overigens kwam dit vrij zware koor fiks uit. — De daarop volgende episode, welke de liefde van Othniel voor *Achaa* schildert, en welke een zoo lieflijk rustpunt daartelt te midden der krijgsgangen, werd door beide partijen geheel in den daaraan passende stijl gezongen, terwijl de voordragt van het heerlijke duet: *Die silbernele strömet frei*, hetwelk de kroon op dit ingevlochten drama zet, in de daad niets te wenschen overliet. — Bij het slotkoor van dit deel: *Das ganze Heer des Himmels* vingen de sopranen wederom wat ongelijk aan, doch al ras kwam de massa in gelijke beweging, en sloot met glans het eerste gedeelte van den tweeden feest-avond.

Bij den aanvang van het tweede deel van den *Joshua* stelt het tenor-recitatief het bevel tot den ontogt, den marsch en den ontogt zelve rondom de stad voor, waarop het *glorieich ist Gott!* door *Joshua* en het koor wordt ingezet; bij dien uitroep hadden wij vooral op het woord *Gott* meer kracht in den tenorist verlangd. — Krachtig viel het koor daarop in, en geweldig was de indruk, dien *Gott doniert, Sturm rät laut verwerke*, waarop het *Es acht der Grund* der schildering van Jericho's val meesterlijk voltooit, en even meesterlijk werd uitgevoerd. — De voordragt van het daarop gevolgd bas-recitatief was weder niet geheel vrij van den galme, waarvan wij reeds vroeger spraken, doch bij de aria: *Selt, die Graefflamme steigt!* vergoedde de zanger rijklijk den minder aangename indruk. — Met een vroem en rustig gevoel droeg nu de sopraan het zoo geheel voor hare stem geëigende; *o Eitelkeit und irdischer Stolz* voor, waarna het tenor-recitatief de daarstelling van het dankfeest deed hooren, en het koor in rijke canonische fi-

guren den lofzang *Allmächtiger, Herrscher in der Höh*, aanbief, waarna Jehovah's weldaden worden bezongen, tot dat het prachtige, met trompetgechal begeelde *Sein Ruhm erschien auf Sina's Höhe* de kroon op dit verheven tafereel zette. — Het nu volgend bas-recitatief verkondigt den aanvankelijk ongelukkigen togt tegen Ai, waarop het koor: *Wie bald schwand unsere Hoffnung hin*, de vertwijfeling van het volk doet hooren. Dit koor, hetwelk gewis onder de kritiekste mag geteld worden, werd, de moeijeligheden in aanmerking genomen, niet zonder verdiensten gezongen. — Nu hemoedigt *Joshua* het volk in een recitatief en aria, hetwelk goed, maar met te weinig kracht werd voorgedragen, waarop het koor: *Wir wenden uns mit neuer Kraft* fiks en krachtig inviel. — Hier wordt de vrbeger afgebroken episode tusschen *Othniel* en *Achaa* weder voortgezet: in de voordragt der aria van den eersten: *Feuert Ruhm die Brust des Helden* (hetwelk ons wat gerekt voorkomt), misten wij de kracht in de lage, eener alstem eigen toonen, maar moegen daaretegen de uitmuntende oboe-begeleiding niet met stilzwijgen voorbijgaan. Vol gevoel was de declamatie der sopraan in het recitatief: *Huldreicher Gott*, en de daarop volgende aria van de fanfares, die den aanvang van den strijd met Adonizeck verkondigen, viel de eerste gelukkiger uit dan de tweede, terwijl daarenboven de tweede trompet ons voorkam niet met de eerste te stemmen. — Het slotkoor van dit deel: *Ha seht! es horcht die Sonne Seinem Wort*, waarin met korte afgebroken figuren het zigtelen en sterven der vijanden wordt afgemaald, verdient met recht onder de gelukkigst uitgevoerde te worden gerangschikt.

Het feestelijk koor: *Heil, mächtiger Joshua, Heil!* waarmede het derde deel aanvangt, viel wel het minst gelukkig van alle uit; er heerschte te veel ongelijkheid in, en vooral de tenoren zongen geweldig gejaagd; wij bejammerden dit te meer, omdat dit koor zeker een van de schoonste van het geheele werk mag worden genoemd. In de daaropvolgende sopraan-aria hadden wij meer rust in de voordragt der passages verlangd. Doch wat wij in dit derde gedeelte, in den vollen zin des woords, onverbetterlijk gezongen durven noemen, was de bas-aria: *Soll ich in Mame's Fruchtgefeld das Ende meiner Tage sehn?* Beziel met alle de waardigheid en rust, aan dit meesterstuk eigen, deed zich de zanger hier vooral in alle zijne grootheid voor, en verdient deswege eene buitengewonen lot. Geheel onder dien verheven indruk, viel nu het statige koor: *Für diese Huld tön' unser Lied in*, en drukte, als ware het, het zegel op Caleb's voortreffelijk loflied. — Met stilzwijgen de verovering van Debir door Othniel voorbereidende, zijn wij nu het vrouwen-koor: *Selt der Sieger nacht heran*, hetwelk den overwinnaar begerot, genader, en alzins loffelijk mag de uitvoering daarvan worden genoemd, terwijl het volle koor krachtig dit juichlied besloot. Bij de voordragt van de sopraan-aria: *O! hatt ich Joshua's Leier* geldt wederom onze vroegere aanmerking betrekkelijk den minder rustigen gang der passages, doch uitmuntend werd ook weder hier het duet: *Des Herzens Trost, des Auges Lust* door de sopraan en alt voorgedragen. — Het prachtige slotkoor: *Dem Gott Jehovah schalle Dankesang* kroonde op eene waardige wijze het gansche werk, en koor en orkest stemden broederlijk samen, om deze feestviering met al die plegtigheid en ernst te besluiten, die er steeds het waarachtig kenmerk van moeten zijn.

Na de mededeeling dezer bijzonderheden, zal de slotsom der uitvoering (altijd volgens ons gevoelen) wel niet moeijelijk zijn op te maken. Er blijven echter nog eenige punten over, welke opzettelijke behandeling wij tot aan het einde dezer beschouwing hebben uitgesteld, en wij in een der eerstvolgende nummers zullen laten volgen.

Advertentiën.

(5881) Omnibus-Onderneming de Batavier.

Het geëerde publiek wordt bij deze berigt, dat, om aan het verlangen van velen te voldoen, de Ondergeteekenden in den Prijs der plaatsen de volgende verandering zullen bepalen, te beginnen met Dingsdag den 12den Mei, als:

- Van den Spoorweg,
 - » Oostenburg,
 - » Plantagie,
 - » Wespersijde,
 - » Utrechtsehe zijde,
 - » Leidsche poort,

naar den Dam, en van den Dam naar bovengemelde stations, tien Cents.

De passagiers, welke verder dan den Dam zullen willen rijden op dezelfde of op eene andere Linie, zullen voor den prijs van vijf Centen een correspondentie-lotje kunnen bekomen, waarmede zij verder hunne plaatsen zullen betalen.

Op Zon- en Feestdagen zal tot 's middags 12 ure bovenstaande bepaling geldig zijn; na 12 ure zal de prijs op 15 Centen blijven voor de geheele of gedeelten der Linien.

Verder berigten zij, dat op het Kantoor op den Dam voor den prijs van f 3.— pakjes van 30 abonnements lotjes voorhanden zijn, welke zoowel in de week als op Zon- en Feestdagen voor de geheele linien en voor de Correspondentie gangbaar zijn.

Kindelijk moeten zij hunne begunstigers berigten, dat, daar het hun niet veroorloofd is, om op den Dam te vertoeven, langer dan volstrekt noodig is, om de Passagiers in- en uit te laten, zoo de wagens voor de Correspondentie reeds weg mogen zijn; het den Passagiers vrij zal staan een' volgenden wagen af te wachten, maar dat zij in geen geval het regt kunnen hebben om over die verdragting te recalmeren.

AMSTERDAM 11 Mei 1840.

A. M. F. VAN ARP & C.

SPOORWEG- EN IJZIGT.

De Ondergeteekende, gewoon hebbende in de Herberg *het Kalfje*, aan den Amsteldijk, berigt het geëerde Publiek, dat hij thans woonachtig is te Sloterdijk in de Nieuw-gebouwde Herberg, genaamd: SPOORWEG- EN IJZIGT, aldaar zeer fraai gelegen. Hij verzekt zijnen Begunstigers eene allenins accurate en prompte Bediening, en dat hij alles sal aanwenden om het fatsoenlijk Publiek te voldoen. — Heeren Liefhebbers van het baden zullen zich bij hem van het noodige kunnen voorzien.

Hij beveelt zich in de welwillende gunst van een ieder, en bijzonderlijk in die van zijne voormalige Begunstigers in *het Kalfje*.

(5882)

G. J. BORGHANS.

(5883) Oprechte Engelsche Naalden EN GEWEVEN DRAADWERK.

Er is gearriveerd: Eene Partij OPRECHTE ENGELSCHER NAALDEN, uit de Fabriek van J. C. CHAMBERS; als ook een geheel nieuw Assortiment geweven DRAADWERK, met bekoringe Landschappen en Zeegezigten. Alles tot zeer verminderde prijzen.

N°. 35, Slijpsteen, te AMSTERDAM.

NB. Alle soorten van oprechte Engelsche BIEREN.

VERHUURING VAN PAARDEN EN RIJTUIGEN TE CREVELD.

De te Creveld (gelegen in het Pruisische district Dusseldorf) wonende Stalmeester CARL SCHEHL recomandiert zich bij het geëerde Reizend Publiek, tot het doen van groote Toeren met zijne elegante en solide Wagens voor 4, 8 en 11 Personen; daarbij er op nahoudende krasse Paarden, zijnde zijne Koetsiers gekleed in Leverei. De vaste prijs is f 10, f 15 en f 20 per dag, hieronder begrepen alle onkosten en drinkgeld. Het tarief voor kleinere toeren is in het Logement *de Wildeman*, bij den Heer HORNEMANN, in te zien.

CREVELD, 1 Mei 1840.

(5884)

(5885) IEMAND van goeden Huize, nog eenige uren ter zijner beschikking hebbende, wenschte dezelve gaarne ten hute van zijn Gezin te bestelen, hetzij tot het bijhouden of bijwerken van verachtzame Boeken, hetzij tot enig ander Schrijfwerk, terwijl slechts een matig salaris verlangd wordt. Men gelieve zich te adresseren, onder Lett. G. A. R., aan het Bureau van den *Avondbode*.

(5886) AMSTERDAM, UTRECHT, 's HAGE.

Plumbering van Holle Tandem m Minerale Cement Succedaneum.

De Heer MALLAN, Dentist, onder de Firma MALLAN & N°. 9, Halfmoonstreet, Piccadilly, London, en N°. 69, Rue de la Cour Brussel, heeft de Eer het geëerde Publiek te berisgen, dat hij zich alhier heeft gevestigd, terwijl hij voortgaat met haken en rebovieren van HOLLE TANDEN, met zijn vernieuwde RAAL SUCCEDANEUM, (waarvan hij alleen eigenaar is), heeren vloeharen toestand in de Holte der Tandem gebragt in weinige oogenblikken zoo hard wordt, als de Tand zelf, zonder pijn, hitte of onaangenaamheid te veroorzaken, en vele blijft. De Heer MALLAN zet ook, zonder de oude stukken weg ARTIFICIELE en NATUURLIJKE TANDEN, zonder Draadwerk sel, in, en zulks van eenen Tand tot het gansche Gebit, waaraan zijne Patientien, aan de SPIJSVERMALING en SPRAAK zullen beantwoorden. Dezelve zal dagelijks van 10 tot 5 ure zijn als volgt:

Te 's HAGE, elken Maandag en Dingsdag, bij den Heer L. MOER, in de Lange Pooten, Wijk K, N°. 435.

Te UTRECHT, elken Woensdag en Donderdag, bij den Heer TINGER, op het Vreburg, N°. 245.

Te AMSTERDAM, elken Vrijdag en Zaterdag, bij den Heer WICZ, Magazijn in Peltuijen, Warmoesstraat, N°. 211.

GEBREVETEERD

PERRYAANS

Filter

INKTOK

INKTOK

Deze nieuwe en vinding geeft oogenblik het Korp van den Filtratie, en is van elke verdikkende bestandheid, waardoor de hinderpalen en onaangenaamheden, welke de oozing over het algemeen, in de gewone Inkt kokers te weeg brengt, gebruik van den FILTER-INKTOKER, ten eenenmale weggevoerd. Een middelmatige Inktoker houdt genoeg Inkt in voor zes maanden.

wordt noch dik, noch schimmelig, en behoudt ten allen tijde, een lichtstreek deszelfs deugdelijkheid. Door de Filtratie heeft de een goede kleur, en is van elke verdikkende bestandheid, waardoor de hinderpalen en onaangenaamheden, welke de oozing over het algemeen, in de gewone Inkt kokers te weeg brengt, gebruik van den FILTER-INKTOKER, ten eenenmale weggevoerd. Een middelmatige Inktoker houdt genoeg Inkt in voor zes maanden.

Gebreveteerde Perryaansche Raven-Zwarte Pen.

Negen Pennen met Penhouder, voor 60 Cents. Deze Pen is invreting onderhevig; zij is voortreffelijk voor kantoor- en bijzonder Bovenstaande Artikelen zijn te bekomen bij de meeste Handelsmaatschappijen, alsmede in eenige andere Magazijnen en Winkels, zoowel als in de andere steden des Rijks.

(5888) Bij den Boekdrukker A. J. KOYMANS, te tricht, zijn van de Pers gekomen:

Toelsteun der Nederlandsche Grondwet.

ORANJE EN NEDERLAND.

Beiden door J. W. SALIE, Private-Onderwijzer te Maastricht. Het 1ste 30 Cents, en van het 2de 75 Cents, ten voordele der *Vereniging van Weldadigheid*. — Dezelve zijn mede te bekomen bij de boekhandel, te Amsterdam, van de Erven Doorman, te 's Hage; S. van Rie, te Rotterdam; van Terveen en Zoön, te Utrecht, en Thieme, te Groningen.

(5889)

Verhandeling

MET

PLATEN

OVER DE

PATENTDEKKING VAN C. SOETEN

EN

OVER DE CESSIE VAN HET

OCTROOI

VOOR DEZE ZIJNE

VERBETERDE WATERDIGTE DEKSPECIE

TER VERVAARDIGING VAN

PLATTE EN HELLENDE DAKEN, ZOLDERS, VLOER

OVERWULVING VAN KELDERS, DEKKING VAN T

RASSEN EN BEKLEEDING VAN MUREN, KUIPEN,

BAKKEN, BLOEM- EN TUINKISTEN, ENZ.

Prijs 75 Cents.

Bij de Uitgevers SOETENS & FILS, te 's Gravenhage

en voorts

Bij alle Boekhandelaren en aan alle Postkantoren

des Rijks.

Ingezonden Stukken.

« Ik weet niet (schrijft ons de heer B.) wie het opzigt hebben straten, en daarom neem ik de vrijheid u te verzoeken, dezelve mede te deelen: dagelijks, op den weg naar de Beurs, den O. Z. burgwal passerende, zag ik reeds vóór 8 à 10 dagen, dat over de brug, voor een koopmanshuis, een aantal kleine straatsteentjes ontwaarde, eene onsenheid verhoogt was, die de passage moeijelijk maakte. Van dat dag werd het gat groter: kinderen, die met steenen hielden, die in het zand gaten en wroetten, maakten den kuil al te grooter. Bijna de geheele breedte der stoep is thans van steenen behalve, dat zulke eene onverklaarbare verhooving oplevert op eenen lijke gracht, en allerlastigst moet zijn voor de bewoners, is het gevaarlijk bij avond dezen weg te passeren. Het zou, dunkt mij, niet zijn, indien men den kruisers opdroeg, om in hunne buurt zulke wanordelijkheden te houden en dezelve te beletten; ten minste geen ander toereikend opzigt bestaat, zoo als het geval schijnt te zijn.

Schouwburgen, Concerten, enz.

STADS SCHOUWBURG. Zaterdag den 23 Mei. MARIA, KONINGIN VAN ZWEDEN, EN KATHARINA, HARTOGIN VAN LAND, Geschiedkundig Tooneelspel, in vijf Redrijven, vrij gevolgd Hoogduitsch van J. von Wierant, door den Heer C. J. Kooze (eenige bekortingen). Gevolgd door: DE GIPSI, OF HET GESTOLEN Groot Ballet-Pantomime, gecomteerd door den Ballet-meester A. P. van Hamme; Muziek van den Heer A. Berlijn; Decoratiën van J. E. de Vries. Aanvang ten 2de.

Verwacht binnen kort, tot Sluiting van het Tooneel: het Treurspel OF DE BEVRIJDING VAN ROME.

SALON DES VARIÉTÉS, Nes. Vredredi 23 Mei.

LE TARTUFFE, Comédie, en 5 Actes, par Molière. En attendant: PASCAL ET CHAMBORD, L'ARTICLE 960, UN TACTION, ON NE PASSE PAS, Variétés nouvelles. Entrée 75 C. en consommation. On commencera à 7 1/2.

J. DUPONT

GEZAGT BIJ A. ZWEDEN